

БУРЯДАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй, Министрүүдэй Сөвөдэй орган

№ 16 (13024)

1970 оной январин 21, среда

Сэн 2 мүнгэн

Коммунист парти, совет арад Ленинэй захяа зааринууды бэелүүлэн, түбэгтэй ба алдартай зааар дабшажа ерээ. Зайлашагүй илаха байһыень аучна коммунизмын үндэнэ һуури табигшадай модоруулһан социализм, Ленинэй хүтэлбэри доло байгуулагдажа эхилһэн социализм Советскэ Ююз дотор бодото дээрээ бэелүүлэгдэн мандаа.

(«В. И. Ленинэй түрһөөр 100 жэлэй ойдо» зориулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Тезисүүдһээ).

БАЯН-ГОЛОЙХИД УЯЛГАЯ БЭЕЛҮҮЛБЭ

ЗАКАМЕНСК. (Телефоноор абтаба). Үнгэрһэн жэ-эй сентябрьда аймагай Баян-Голой совхозон мал-адал болон хүдөө ажыхын мэргэжэлтэд намар, үбэлэй дэд адууна малаа хайнаар шахан таргалуулажа, сүүд-э бурилд үхэрэй шэгнүүры 900 граммһаа бага бэшээр өмөжжэ, 1969 он соо гүрэндэ мяха тушааха түсбөө ок-тябрь нарада, 1970 оной түрүүшын хахадтай түсбөө январьда дүүргэхэ гэгэн социализм уялга абаад, тэдэнэн түсбэ дэмжэхынь республикын бүхы малшадта хан-длан байгаа. Совхозон хүдэлмэришэд хэлэһэн үгэдээ һаагдуржэ шадаа. Тэдэнэр үнгэрһэн жэлдэ гүрэндөө мяха тушааха түсбөө октябрь нара соо сүм дүүргэ-жэ. Эндэхин 1970 оной түрүүшын хахадта мяха тушаа-ха түсбөө амжалтатангаар бэелүүлһэн тухайгаа һа-дан мэдээсбэ.

Совхоз хамта дээрэ жэлэй түрүүшын хахадта 800 кг-нэр мяха тушааха түсбөгэй байбал, Закаменск хо-

тын мяханай комбинатта 1219 центнер тушаажа, түс-бөө 1,5 дахин үзүүдэн дүүргэбэ. Январь нарада тушааг-данан бүхы малын тарган сэгнэлтэтэйгээр абтанан бай-ха юм. Тиххэдэ тушаагданан малайн толгой бүринн шэгнүүр дунда зэргээр 305 килограмм болоо.

Совхозой малшад октябрь-январь харанудта малаа хайнаар шахан таргалуулаа. Эндэ адууна мал шахан таргалуулаха ксёр гүүртэ эмхидхэгдэһэн байгаа. Мал шахан таргалуулаха хүдэлмэридэ совхозон 1-дхи өдлө-ленинн малшан Гармажап Доржиев бултанһаа шал-гаржа, эрхим үрэ дүн туйланан байна. Нүхэр Дор-жиевай харууналжа байһан малайн толгой бүринн шэг-нүүр энэ үе соо сүүдхэдэ 923 граммаар нэмээгдлэн байна.

Ингэжэ аймагай Баян-Голой совхозой хүдэлмэришэд абтанан уялгая амжалтатангаар бэелүүлэ.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СӨВӨДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР П. И. ЗУБАКИНДА БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬАТА ВЕТЕРИНАРНА ВРАЧАЙ ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын хүдөө ажыхы хүг-жөөлгэдэ габыятай байһанын тү-лөө Кабанский аймагай Ойморой сов-хозой директор нүхэр Петр Иванович Зубакинда Буряадай АССР-эй Габьята ветеринарна врачай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ. Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ. Улаан-Удэ, Сөвөдүүдэй байшан. 1970 оной январин 19.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СӨВӨДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР В. И. НАРПОВТА БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬАТА ЗООТЕХНИКЭЙ ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын хүдөө ажыхы хүг-жөөлгэдэ габыятай байһанын тү-лөө Кабанский аймагай «Шергин-ский» совхозой директор нүхэр Владимир Иванович Нарповта Буряа-дай АССР-эй Габьята зоотехникэй хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ. Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ. Улаан-Удэ, Сөвөдүүдэй байшан. 1970 оной январин 19.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СӨВӨДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР Г. М. БАРДАКОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СӨВӨДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын барилгын организа-цинуудта удаан саг соо, хайнаар хү-дэлмэришэһын түлөө, мүн 60 наһа гүйсэһэнгүйн дашарамдуулан, «Бу-рятелинстрой» трестын оньхожоруу-лагдала 173-дахы нүүдэл колониян комплексно бригадын бригадир нүхэр Григорий Михайлович Бардаковые Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ. Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ. Улаан-Удэ, Сөвөдүүдэй байшан. 1970 оной январин 19.

ХҮН ЗОНОИ БҮХЭСОЮЗНА БҮРИДХЭЛ

СЭЛЭНГҮН АЙМАГ

Манай Сэлэнгын аймагай хүн зоной дунда бүхы бүридхэлдэ аб-танангай эмхитэйгээр эхилээд, түбэн үдэрэй туршада бүхы зо-нионан гурбанайн хоёр хубийн шэгнээ. Хамаг хүнүүды буг-дэнь бүридхэлдэ абажа, саг бол-гоо соонь гүйсэд дүүргэхын ту-шаа бүхы 87 тоологшоднай уян-гай илалтайга абаха сүлөөгүй гэг-сэхэ түдгэлзэ байна. Тоологшод сооһоо нарин нягта-аар абаһа илангая хэд шалгар-

торнуудай холын һуурин газар-нуудта түргэн ябажа, бүридхэл-дэй хүдэлмэри хэжэ, эмхидхэхын тулаа гушаад автомашинууд үгтэһэн байна. Загастайн, Жаргалтын, Зуе-во-Сутайн сөмсельсөвөдүүдэй хо-лын һуурин тосхонуудта «Һанай ехэһээ автомашинуар ошоохон бэрхэтэй. Тэндэхи колхозуудай праленинүүд трактораар тоолог-шоды улаалууна. Д.Н. ЖАМБАЛОВ. Сэлэнгын аймагай госстатистикын райнспектор.

ГАЗАР ТУХАЙ

ХӨӨРЭЛДӨӨН

Цахьяан Уланай хүдөөгэй клубта ХХII партсездын нэрэмжэтэ кол-хозой коммунистарай суглаан бо-лоо. Колхозой шэнэ Жэжээтэ Ус-тав тухай артелиин түрүүлэгшэ С. И. Тараскин элидхэл хээ. Элид-хэлэй һүүлдэ 11 хүн үгэ хэлэжэ, үргэн хооролдоон болобо. Колхозой үнийнэй гэгшүүн-ком-мунист С. Б. Бадмаев ингэжэ кэ-лээ: — Биднэр газар, унаар баян-бди гээд хэлэжэ заншалтайбди. Тийгэбэшэе газараа муугаар эл-дүүрилжэ, һанаанда хүрөөмөр үр-гаса абадаггүйбди. 8000 гектар сабшалан дээрһээ арайхан гэжэ 45—70 мянган центнер үбһэ ху-рража, малаа дутаг ялаг гэжээ-һээр ондо оруудагбди. Харин хай-наар үгтэжүүлжэ, уналаад бай-гаа һаа, ямаршэ жэлдэ 100 мян-ган центнер үбһэ хурьяа абаха арга бий. Теэд сабшалангаа саг соонь унадаггүйбди. Ерэхэ хэд-дэн жалһээ манай Уланай голдо үбһэ ногоон элбэгээр хурьяажа, манай аажы баян дэлгэр бай-далтай болохо бээ гэжэ чайд-наб, —гэхэдэн олон коммунист-нар тэриние дэмжэ.

Ивалта), В. М. Мальцева (Ехэ Кунален), Г. Н. Радикальцев (Нестерево тосхон) болон олон нүхэдэ нэрлэжэ болоно. Тоологшодой ороһон лэ айдла хүнүүд хүндэтэйгөөр хүлээн угта-жа, асуудалнуудтан тоб гоме то-дорхой харьнууды үгэһэн бай-на. Ноотайн организаци, зурга-нууд бүридхэлэй хүдэлмэри эм-хитэйгээр абуулаха хэрэгтэ халуун туһаламжа үзүүлэ. Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ, Улаан-Удын аймагай госстатистикын рай-нспектор.

Г. БАДМАЕВ

БЭЛЭДХЭЛНАЙ БАЙН

Ойн баярай жэлдэ түл түрсээ хайнаар абахын, гарза хо-роолтогуйгөөр томо болгохын тула социализм ёһоор мурьсан ажалла гэжэ Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхозой хонишод уряална. Манай совхозой хонишодой дунда энэ үс-хэл үргэнөөр хэлэгдэ. Хэжэнгын түрүү хонишодой урядаа харюу болгон, бүхы совхозоороо зуун эхэ хонин бүриһөө 90-һээ доошо бэшэ хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 3,2 кило-грамм нооһо хайшалха гэгэн социализм уялга абаады.

Мүнөө жэлдэ илангая хайнаар ажаллажа, эхэ амжалта туйлаха гэгэн манай совхозой хонишодой бригада бүхэн соци-ализм уялга абанхай. Дамба Санданов, Хамажап Пареева гэгшэд зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүлжэ гэжэ шийдэ. Пурба Цыбинов Петр Ошколдоон хоёр 100 эхэ хонин бүриһөө 90-һээ доошо бэшэ хурьга абаад, нэгыһе гараулуулахагүбди гэгэн зорилго урдаа табиад, оролдоо ехэтэйгээр ажалланад.

Мүнөө уяда манай отарын хонишод түгэс бэлэдхэлтэйгээр шэнэ тул абажа захалаа. Түрүүшын хордод хурьгад гараад байнхай. Хонидой тамир хайн, тиймэһээ тобир шэрхи хурьгад гарана.

Олон жэлдэ хонишоноор хүдэлжэ ябахандаа, эхэ хониды жэлэй дүрбэн сагта тарган байлгахдаа түл хайнаар абтадаг гэжэ ойлгоһойб. Тиймэһээ хонидо оролдоостойгоор бэлдэхээ, эдэлжүүлжэ гэжэ оролдоһойбди. Илангая хээлитэйһүүдны, хурьгалха ойртоһонудын илгэжа, горитой эдэлжүүлжэ зан-шалтайбди. Тарган хайн хонид лэ долон ехэтэйгээр түржэ, хурьгана салхаадаг байха юм. Эхын һүнөө шэмэ ехэтэй юумэн хурьгада байхагүй бшуу. Түрүү хонишод энэ талаар баһал зүб хэлэгдэ байна. Эхэ хониды хайнаар эдэлжүүлжэ байгаал һаа, хурьгадаа һуөөрө салхаадаг ха юм. Гүрэг соо нэгэ хэдлэй һу багатай хонид дайралдажа болохо. Тэдэнэй хурьгалын ондо хонидто заядажа гү, али үнөөдэй һүһе уг-жака тэжээхэдэ хамаагүйшэ.

Нёдондо минни гэр бүлөөрөө харууналжа байһан 540 эхэ хонидоо 540 хурьган абтажа, гээлтэ хороолтодо оруулагдан-гүй түлжүүлжээ. Хонин бүриһөө 3,3 килограмм нооһон хай-шалгада, Эхэһэнь таһалһан хурьгадманай шэгнүүр дунда зэргээр 20 килограмм болоо һэн. Мүнөө жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 102 хурьга абаха, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалха социализм уялга харша абтайбди. Абтанан уялгая дүүргэхэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ арга боломжо маанайда хүсэл бии. Социализм уялгая нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэхэ байхабди.

А. ШЕРЛОВСКИН, Мунуурин совхозой ахалгача хонинно. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. С. Перловский.

УЛААН-УДЫН АЙМАГ

Манай аймагай хүн зоной дунда бүхы бүридхэлдэ аб-танангай эмхитэйгээр эхилээд, түбэн үдэрэй туршада бүхы зо-нионан гурбанайн хоёр хубийн шэгнээ. Хамаг хүнүүды буг-дэнь бүридхэлдэ абажа, саг бол-гоо соонь гүйсэд дүүргэхын ту-шаа бүхы 87 тоологшоднай уян-гай илалтайга абаха сүлөөгүй гэг-сэхэ түдгэлзэ байна. Тоологшод сооһоо нарин нягта-аар абаһа илангая хэд шалгар-

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГ

Түнхэнэй аймагтахи хүн зоной бүридхэлдэ талаар нэгэдэхи хэблэе даалга нүхэр С. С. Сот-ков Моондо поселогтохи тоо-ноомлой участогууд дээгүүр үбһэ бүридхэлэй хэр зэргээр хэблэжэ байһан тушаа хи-яла шалгана, бүридхэлдэ то-дорхой туһаламжа үзүүлэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр С. С. Сотков (зүүн гарһаа хоёрдохи), директор-инженер нүхэр С. С. Аюшев (баруун гарһаа хоёрдохи) манай аймагай хүн зоной бүридхэлдэ тоологшод нүхэр С. С. Аюшеваты уулзаад, асуудалны шалгажа, хөөрөлдөжэ турта.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ХҮДЭЛМЭРИШЭН АНГИН СУРТАЛ БОДОЛОЙ ЗЭБСЭГ

Уласхоорондын теоретическэ конференци нээгдэбэ

«Мүнөө сагта ленинзмын үндэнэ улам эхэ бололго коммунизмад харша үзэ-лэ шүүмжэлжэ» гэгэн үгтэй уласхоорондын теоретическэ конференци И. Ленинэй түрһөөр 100 жэлэй ойдо зориулаг-дэ январин 19-дэ Моск-ва хилидэ. Энэ конференци СССР-эй Наукуудай академийн, Болгарин, Венг-рийн, Германейн, Демокра-тискэ Республикын, Поль-шын, Чехословакын Наука-уудай Академинүүд зарла-ла байна.

Хүн түрэлтэн агууехэ Ле-нинэй зааһан замаар даби-на. Ленинэй, ленинзмын мүнөө сагта али тухай эхэ үүргэтэй байһанын Ком-мунист ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй шиндхэбэри до-тор—Ленинэй түрһөөр 100 жэлэй ойдо зориулагданан тухай документ соо тодор-хойлон хэлэгдэхэй. «Вла-димир Ильич Ленинэй түр-һөөр 100 жэлэй ойдо» зо-риулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Тезисүүд дотор Ленинэй амал аюулажа бүхы талаараа элрихэйлэн харуу-лагдаа.

литическэ хэмжээ ябуула-нуудай халха ба тугын бо-лоно. Коммунизмад харша үзэл —мүнөө олон хэлбэр шэн-жэтэй үзэгдэл. Энэ хадаа империализм элбэ эмхид-хэй политическэ абууланга харша үзэлэй гүн гүнзгий-гээр шүүмжэлжэ шалдагдаха. Коммунизмад харша үзэлд эсэргүү тэмсэл биднэр-тэ, марксистнууд-ленин-цидтэй, өөрыгөө хамгаал-хын бэш, харин довтолхы тэмсэл, хүгжэлтэ дэбэлгын түлөө тэмсэл, олонитэй зо-ниен эгээн түрүү суртал бо-долоор зэбсэгэхын түлөө тэмсэл болоно. Коммунизмад харша үзэлэ харша үзэлэй тула Совет оронод эсэргүү гол шэгэлтэй наци-онализмын хэрэглэнэ. Империализмын хархис сурталы довтолгодо харюу болгон, социализмын туй-лаһанууд ба суртал бодо-лые эрид шууд хамгаалжа шухала байна. Марксист-ленинзмын хургаалтай үндэ-рөөр дэлхэйн коммунист хү-дэлмэри нэгдэһе улам бэхжиүүлхын тула оролдо-ноотэ нэртүүгээр хүдэлмэ-рилжэ хэрэгтэй.

ҮЛДЭР ДЭЭДЭ ШАГНАЛ

СССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиум совет литературы хүгжөөхэ хэрэгтэ элитэ ехэ габыануудтай байһанын, үрэн ехэтэйгээр нитын ажал аюулаа эрхилдэгэһин түлөө үрэн вохбошхо Михаил Васильевич Исаковскодо Социализм Ажа-лай Героин нэрэ зэргэ олгоод, Лениний орден, «Хадуур ба Балта» гэжэ алтан медаль барюулжа гэбэ.

Совет-монгол худалдаа наймаанай харилсаа холбоон тушаа

Советскэ Союз Монголой тракторнууд, хүдөө ажыхын машинанууд, запасной ча-ртой хоорондын 1970 оной эд бараанай эрьсэ тухай хэлсэнүүд Москвада аха байдалда боломо үнгэрөө.

1970 ондо СССР ба МНР-эй эд товар хоорондоо абалсаа тухай протокол-до, мүн хоёр оройн хоо-рондын худалдаа найма-анай харилсаа холбооо ху-гожөөс бусад зарин асууд-луудтаар хэлсэнүүдтэ гар табилаа.

Советскэ Союзһаа нүүдэл электростанцинууд, эдээ хоолой ба хүнгэн промы-шленостин тухээр элбэгэ мүн лэ үгэхэ байна (ТАСС).

НЭГЭДЭЭСЭЛ

РСФСР-эй Верховно Сөвөдэй Президиум РСФСР-эй Госпланай дэргэдхи үнэ сэнгэй комитедэ РСФСР-эй Министруудэй Сөвөдэй үнэ сэнгэй союзна республиканска гүрэнэй комитет, хизаарууд, областнуудай ажалшад дэ-путатуудай Сөвөдүүдэй гүйсэхээ комитетүүдэй тусбэл-гын комиссинуудай дэргэдхи үнэ сэнгэй таһагууды тус Сөвөдүүдэй гүйсэхээ комитетүүдэй үнэ сэнгэй таһагууд болжо хуниглаба.

Автономито республикануудай Госплануудай үнэ сэнгэй таһагууды автономито республикануудай Министруудэй Сөвөдүүдэй үнэ сэнгэй таһагууд болгон хуниглажа шухала гэжэ РСФСР-эй Верховно Сөвөдэй Президиум мэдэгдэ.

БҮРҮ ЧУРТАРЫН ПРОЛЕТАРИЙЛЕР, КАТТЫЖЫНАР!

1925 ЧУГАДА
УНДУУЛАХ ТӨЛӨӨ

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң
Дээди Советиниң болгаш Министрлер
Чөвүлелиниң органы

Ленинэй зааһан замаар,
партийн хүтэлбэри дорсо
совет арад Октябрийн болон
социализмын илалтада хү-
рэжэ ерээ һэн. Бидэнэр Ле-
нинэй зааһан замаар даб-
шанабди, коммунизмда хү-
рэхэбди.

(«В. И. Ленинэй түрөөр 100
жэлэй ойдо» зоруулжа КПСС-эй
ЦК-гай гаргалан Тезисүүдээ).

ЛЕНИНЭЙ ЗААҢАН ЗАМААР

С. К. ТОКА,
КПСС-эй Тывын обкомой
нэгэдэху секретарь

Республикада Тыва яһанай гуша гаран эрдэмэй
кандидатууд хуулаар, уран зоһолшод Степан
Сарыг-оол, Сергей Бүрбү, Олег Саган-оол гэһи-
лэй зоһолнууда бүхү совет ордондой мэдээжэ.
Тува арадай жаргалта һайхан байдал тухай
Алексей Чыргаа-оолой, Ростислав Кенденбилгийн
хүгжөм сөхкөл урмуулар юм, Сергей Ланзын
уран зургуудыа гоомоологуй хүн олохогуй.
Эдэмнай будла социализм ухатай, национальһа
үндүнөн маягаа аллаагүй манай шэнэ искусствын
түлөөлгөһид гэһэ.

Республика дотороо ороодосотой ажалараа,
мэргэжэл шадабарыраа суутай болоһон хүнүүд
манайда олон байха. «Тувакобальт» гэжэ комби-
надай ахалаша инженер Д. С. Монгуш, эиэл
предпритийн ахалаша металлург, техникэскэ
эрдэмэй кандидат Д. В. Бузур-оол, Бай-Тайтын
айчагай «Мурнакчы» колхозой түрүүлгөһи Х. Ч.
Иудуралай, автомашиннын жолоошон Ондар Хуна-
жик, врачлар Ш. О. Биче-оол ба Р. И. Калдар-
оол, СССР-эй Верховно Советэй депутат, багша
Оюн Ак-Ыс, Социализм Ажалай Герой, багша
Сарыглар Тамдын-оол, РСФСР-эй арадай артист
Владимир Оскал-оол болон бусад аралайманай
омогорхол болшон түрүүшүүд гэһэ.

Наарэһыһе, Советскэ Союзтай коммунист парти,
Советскэ правительствого ажалаша, малша талын
хүдүй шон габьяагаа харуулаха, һайн олзотой ба
жаргалтайгаар ажаһуула бүхү арга боломжо ол-
гоо юм.

«Эмчтэ» гэжэ совхозой ахалаша хонишон,
Тывын АССР-эй Верховно Советэй депутат Санаа
Коржен-оол жэлэй дүрбөн сагта холын бэлшэ-
риде ажаллажа ябадаг. Гэбһыһе, тэрэ нигиэ
зонтоого нягта холбоотой, эхин партийна органи-
зациянда ажал харагүүдэ хабаадажал туйла-
да. Кудьтоһа дээрнэ совхоз һайн гэгһын гэр бари-
жа үгөө юм. Тэрэ телевизор хаража, радио
шагнажа, саг соогоо газетэ уншажа, орон, дэл-
хэйн үйдэ харагүүдөр һонирхдог. Гартнын
орхотодотнай зайн гал ялажа байха, хубсаһа

уаадаг машинаһаа эхилээд мүһөөнэй үһтэ ба-
раан харагдаха. Аймагай центрһөө автолавка,
ажалшадый хөрөглөмжө хангаха комбинатайхид
көрөтэй юмыһың асаржа үгөдөг, агитбригадынхид
ерэдөг. Харин гурбан үхибүүдүн гүрэнэй төд-
кэмжэдэ дүүрэн абтанхай, интернатта байгаа,
эрдэмлэ хурадаг юм.

Нимэ һайн нууаал, байлалтай болоһондойгоо
урманда Санаа Коржен-оол архыһөө ажаллааг,
жэл бүри 100 эхэ хонин бүриһөө 100 ба 100-
һаа дээшэ хурьга абажа түлүүлдөг, эхэ ноһо
хайшалдаг байна.

Энэхөн дурсалта санса жэшээ 25 жэлэй
саада тэрэ тува арадай хөһөн тэрэ алмайа ямар
эхэ улха шанартай байһыһе элээр харуула
бишуу.

Манай республикада айлашала яһанан нэгэ
харин гүрэнэй хүн Тывын габьяата малшан,
Социализм Ажалай Герой Монгуш Чола гэгһиһэ:
«Ямар ажа нууһаны даа?» — гэжэ асуухаднын
нигэжэ харууһаныһа һанааб: «Һайн нууһаб,
жаргал эдлэхэ гэһиһе нимэл ха юм даа гэжэ
республиканыга Совет гүрэнэй составта ороһон
саһаа хойшод мэдээлэг болоо агшаб. Бидэ, ту-
вынхид, ленинскэ национальһа политиканы аша
туһыһе бөө дээрэ үзөө гэһиһи. Республиканы
Ленинэй орденээр шагнада һан, энэ хүн
наһын хэрэгтэй бүхү дэлхэн дээрэ илан манаш
хүн түлөө би хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхэ
орлодолой, оролдохоһыһе. Жаргал дүүрэн бай-
далтай болоһондоо түрэл коммунист партидаа,
совет правительстводаа халуун баярыһе хүргэдэг-
бди».

Үнэн сөдхөлэй үгөнүүд лэ даа. Тывын арад
багша Ленин тухай нимэ халуун мэдээлэ зур-
хандоо хадагалжа ябадаг. Тимчөөһөл В. И. Лени-
нэй 100 жэлэй ойн мүрысөөд республиканы
ажалшад хам оролсоот, социализм ажалай үлгэр
жэшээ харуула. Түсөһтэ табан жалай дүрбөн
жэлэй түсөө бидэ ажаһынгаа, промышленностын
гол һалбаринуудаар уридмалан дүүргэжэ, табан
жэһыһе бэлээрһөө уридмаланды гэжэ бата най-
данхайбди. Энэ хадаа партинын XXIII съездин
түүхэтэ шийдхөөрүнүүдэ амжалтатый бөлүүд-
хэ һайн совет арадай эрмэлээдэ тувынхидэй
оруулжа байгаа намрынн болон.

луушанай, бетонщигой, арматур-
нигай, модошо ба бусад дарха-
най мэргэжэл шудаланхай, ажалай
үнтэр бүтээсэ туйладаг.

Манай комбинатта СССР оро-
нойманай олон яһатанай түлөөлгө-
шод хүдэлдэг гэжэ би хэлээ һэм.
Гэдэһэй хани нүхсэд, нэгэн эр-
мэлээл, эбтэй бүлэ Тывын авто-
номнот республиканы түрүүшын
гигантнуудай нэһыһе бодхоо гэһэ.
Нүхэдэй алыган халуун гэгэт.
Бидэ өөм өөмөһө нэгэдэн ажалла-
хадда, энэ нүхсэлэй хүсэһе мэдэ-
лэбди.

С. СЕНДАЖИ,
«Туваобестстрой»
комбинатдай барилгын
бригадын бригадир, СССР-
эй Верховно Советэй
депутат.

ЭЭМ ЭЭМЭЭ НЭГЭДЭН

Манай республиканы түрүүшын
индустриальнай предпритийн
«Туваобестстрой» комби-
натта Советскэ Союзтай 40 гаран
уһан: оролдуу, украинцоуд,
русуд, тува, грузинүүд, ла-
тис, бурялдууд, армянчууд, ла-
тис, литовчууд, эстончууд,
башкычууд, татарчууд, чувашчууд
болон бусад ажаллажа байдаг. Тэрэ
совет ороңдоо тувын ас-
түсөө ехыһе үгэдэг болохо,
манай хөрдүн шаржуул-
фабрикыһе ойрын сагта бари-
лгэһэ һайн нэгэн эрмэл-
лэ.

кварталан мүнгөн шанда, дам-
жуулгын Улаан тутта хүртэһэн
байна.

Түсөй даабарыа тэдэнэй ур-
гаштай дүүргэлгэ комбинаттай
сөөлөлгөн ба экономикаһа ор-
муулыһа шэнэ системэдэ орол-
гоо эхэһэн худылаа юм. Уйд-
бэрийн улам эхэ бүтээсэ туйла-
ха, экономикаһа талаараа найдам-
жа эхэтэй предпритий болохо га-
һон оролдохын аша үрэ энэ ха-
раглана гэһэ. Хүдэлмэришод
ажал хүдэлмэришөө шэнэ техноло-
гий нэбтөрүүлжэ, үйлдэрийн үн-
дэр бүтээсэ туйлахын түлөө орол-
додог болоо.

Жэһэһын, тус комбинаттай па-
наржуулгын фабрикын табатуу-
даар ажажа хараа халатнай анхан
тохилоһон түхэрлэгүнүүдһөө
мүртэй юмун үлөөгүй байха. Тех-
никэһын саг үргэлжэ шаналт-
лэжэ байгаа бишуу. Богонихон бол-
зор соо тингэжэ, фабрикынгаа хү-
сэһе 1,7 дахин эхлэхөһөн байла-
би. Инженерүүд, механикуу,
юрисн хүдэлмэришэдэй үүсхэлтэй-
гээр хүдэлхэ, ажалдаа шэнэ дүй
дүршэл хөрөглөхө, шэнэ оһон-
жоруулга нэбтөрүүлжэ хүдэлмэ-
ринүүдэй ашаар лэ тинмэ түргэн
бүтээсэ туйлаабди. Тингэжэ ас-
бест гаргалта манай комбинатта
21—23 процент эхэ болоһон бай-
на. Бидэһэй түрүүшынгээ алхам

Түсөө үзэ тус предпритийн
дээрнэ В. И. Ленинэй тү-
рөө 100 жэлэй өйе угуулаан,
эһиһе мүрысөө далыһа эхэтэй-
һе михиджэ, ажаллангаа бү-
тээсэ арбабалана. Уһан үнэгэ-
һэ жэлэй ноябрийн 27-һөө
тэдэнэр байгша оной тү-
рөө хүдэлжэ эхилээ һэн. Тэрэ
үзэ 25500 тонно эрхим шапар-
тай асбест гүрөндөө тушаалжа,
1969 олоһонгоо түсөө дүүртэһэн
байна. Тингэжэ «Туваобест-
строй» хүдэлмэришэд СССР-эй
ажалшад материалнуудай минис-
терстваны, промышленна ба барил-
ганы материал гаргалтадай проф-
союз ЦК-гай 1969 оной III

Тывын АССР-эй хото болон хүдөө нюта-
гуудта уран һайханай самодельнось-
тийн хэдэн олон бүлэгүүд хүдэлжэ, арад
зондо һонирхолтой жүжэг һадаа харуу-
ла байдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ДЗУНКЕМЧИК РАИОНОЙ СОЕ-
ЛОЙ БАШАНГАЙ УРАН ҺАЙХАНАЙ БҮЛГЭМЭЙ
ГЭШҮҮД КОНЦЕРТЫН ҮҮДЭ.

С. ФЕОКТИСТОВАЙ фото.

ТОО, БАРИМТАНУУД

Совет засагай үедэ капита-
льда барылгада (колхозууд
түгөөр) 380 миллион түхэрлэг
шалгалда. Энергетическэ, шу-
лу муурһанай, барилгын мате-
риалуудай, мяха үйлдэборинн,
эһе хоолой промышленность
шээр урган бодоо.

1915 ондо Тувада оройдоол
5,5 мянган гектар газарта
ороното культура тарихадаг
һан. Харин Совет засагай үедэ
тисахон 1945 онһоо 1969 он
болотор тарилгын таһмай 61,4
мянган гектарһаа 320 мянган
гектарта хүрэхөн байна. Мүнөө
үзэ 28 колхозтой, 31 совхоз
той болоһонбди.

1945 ондо Тувын республи-
када оройдоол 143 трактор
байһан. Мүнөө тэдэнэй тоо
6100 хүрэхэһэ. 1770 ашанай
машинаһа бди. Күүдэн 15 жэ-
лэй туршда электроэнерги
аһааһа 20 дахин эхэ боло-
һон байна.

Тувада гол түлөө мал ажал
эрхилгэдэһэ. Республика 184
мянган толгой эбэртэ бодо
малтай, тэрэ тоодо үнээд 72
мянга, гаһай 21 мянга, хонид
1,068 мянга, адуу 37 мянга,
оро ба тэмээн 11 мянга боло-
дог.

1930 он болотор Тува өөрын
бэшгүгү байһан. Мүнөө 187
нигэһе һуралсалы һургуультай
болонхой. Тэндэһэ 55,1 мянган
үхибүүд һурадаг. Кызылай
багшанарай институтта 5 мян-
ган оюутан һурана.

Хүн зоной соёлой хангалта
да 178 клуб, соёлой 33 бай-
шан, 147 библиотека, 202 ки-
но-түхээрлэгэ хүдэлжэ.

Совет засагай үедэ хүн зо-
ной элүүрыһе хамгаалха хүдэл-
мэри эхэ жүжөө. 10 мянган
хүн бүхэндэ 134 хүниһе хэб-
түүлжэ аргалха больничанууд
хүртэдэг, врачлар олон болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Социализм Ажалай Геройнууд Ак-Довуракка һургуулын багша С. Тамдын-оол, «Тээли» гэжэ совхозой хоншон У. Кайдан гэгһэд эхирээрүүдэй Тувын Эхэ хуралы делега-дуудай дунда харуулагдана.

АЖАЛЛАЖА ЖАРГАНАБДИ

Арбан зургаан жэлэй саада тэрэ
болоһон нэгэ ушар дурдахамни.
Манай нотагта «Чыраа-Бажы»
гэжэ шөнө совхоз эмхидхэгдөө
гэһэ. Шөнө социализм ажаһын
туруушын алхамууд хүндэ хү-
ршөр туйлаһануудыа даһан ааб
даа. Гэбһыһе тэрэнэй ашаар Чы-
раакы нотагтай түргэн хубилжа
эхилээ һэн. Шөнө тунга газар
лахалагдажа, түрүүшын байр ур-
гаса хураагдаба. Хоһон, хуудам
хүндүнүүдтэ, хурилгоотэ ба на-
руули газарнуудта һурунууд
аржыжа захалаа, ферментүүд оло-
шорбо. Гүрэн хүсэтэ техникээр
туһалжа, ажалланмай бүтээ-
сэ аргагүй эхэ болоо һэн.

Хониной бригадыа хүтэлб-рил-
дэг хүн хада би малшадый хү-
дэлмэри, тэдэнэй мүһөөнэй байдал,
эрмэлээл ба эрильте һайн мэдэ-
хөб гэжэ һанадагби. Гол түлөө
хониднай нарин ноһотой юм. Ма-
най республикын эрхэ байдалта
тэрэ һайнаар даданхай. Урданай-
манай хонид жэтэ жэлэй дүрбөн са-
гта бэлээрһитэ гансал яобажа хо-
лойгоо тэжээгүд үнгэрхэ бэшэ-
һыһе һаа, харуулаһан гаргалта-
һан гарыһа хэдэн дахин бусаа-
даг байна.

Мүнөө би буряад оронойнтоо
малшата хандажа, аба оронойн-
гоо гэрэлтэ һайхан эрэдүйн
түлөө улам эршэмтэн ажаллаа
гэжэ хэлэнэ.

Монгуш ЧОЛА,
Социализм Ажалай Герой,
«Чыраа-Бажы» гэжэ
совхозой бригадир.

Манай хонимодой бригада жөл-
муутай юм һэн, түрүүшын колхоз-
Степан САРЫГ-оол

БИ ЗУБЛЭЛТЭ ГҮРЭНЭЙ ЭРХЭТЭННИ

Вулта шагнагы намай,
ангыһы һаа, нүхэрһы һаа, —
Булгилан гарһан зүрхэнһөө
тува хүнэй зугаа.

Урагша дабшанабди бидэ
Ээм ээмэрээ түшэдэн,
Өөдөө толгойгоо үргэн,
сэхэ зоригтой гөһхөлдэн.

Харанхы балар сагта
ажаһуужа зобободди.

Хяаран тэрэ байдалаа
үгы хэжэ хаяабди:

Хэмэһыһе мүнөө
дабтана омогорходо:

«Би — зублэлтэ гүрэнэй
эрхэтэнби!» — гэжэ.

Зублэлтын зүб хуули
бага яһатаныһа хамгаална,
Зүйтэй, сөсөн үгэтэй,
удха түгэдээр хуули.

Аха дүү арадууд
булда хатуу жагсаалтай,
Алхална булта
партия даган урматый.

Түрэл партингаа заабарлар
холын холыһе зоринобди,
Түмэн түмэн жэлүнүүдтэ
түгдэршгүй эл жергалтайбди.

Арад зонойнтоо жаргалы
магтан дуулаһандаа баяртайб,
Алтан һайхан дэлхэйдэ
юрөөл һайхан азатайб!

Вл. ПЕТОНОВ буряадшалба.

Вулта шагнагы намай,
ангыһы һаа, нүхэрһы һаа, —
Булгилан гарһан зүрхэнһөө
тува хүнэй зугаа.

Урагша дабшанабди бидэ
Ээм ээмэрээ түшэдэн,
Өөдөө толгойгоо үргэн,
сэхэ зоригтой гөһхөлдэн.

Харанхы балар сагта
ажаһуужа зобободди.

Хяаран тэрэ байдалаа
үгы хэжэ хаяабди:

Хэмэһыһе мүнөө
дабтана омогорходо:

«Би — зублэлтэ гүрэнэй
эрхэтэнби!» — гэжэ.

БУРЯД БАСАГАНДА

Буурал үбгэн Намсараевай
Бэлиг дүгэлдэр солын дууданан
Буряад дэлгэр нотог ороноор
Баясан ябажа, ходоодо дурлааб.
Урасхал Солонгын налуу эрьдэд
Уһа эльбэн нахиллаһан мойһо,
Улаан-Үдүн сээрлэг саад соо
Уянгата ёһор хатарһан басагад,
Ангара дээрэхэ сахилгаан машина,
Булгай харыһаа, баян тала
Бүхү сөдхөллэһэ баясан жаргажа,
Бахархан дуулаха золтой байбаб.
Бүхү харһан үзэһини магад
Балартан халажа болохол бэээ.
Зээрэндэл хурдан Лариса басаганай
Зүһе шарай зүүдэндэм үлэнхэйл.
Мүнөө минин харасын урда

Мүнхэ зурагтал тодо байнал:
Байгал далайн дагина басаган,
Бултанай дура татаһан хүүхэн.

Баярта олон үгэнүүдэй дунда
Баран сөдхөллэһин уртал бин:
«Хүршэ хани, анда нүхэд —
Тува зондоо түргэн айлшалы!»
Уран суута Улановагай дүүхэй,
Уян солбон Лариса, урианб:
«Буурал Вангалтай баян эрьһенэ!
Бурьялаа Улуг-Хем хүрэгэ ерш!»
Саһата үндэр Тандын дуулаһаа
Суута Лариса мэндэһини абыш.
«Сайн!» гэжэ сөдхөллэн гүнһөө
Солорхон дабтана, буряад басаган!

Вл. НАМСАРАЕВ буряадшалба.

СССР-эй арадай артистка
Лариса САХЬИНОВАДА.

«БЭЛИГЭЙ ДАЛАЙ ЮМ ДАА»

Манай республиканы Тувын гү-
рэнэй драмын театр тинмэһе
үнийн бэшэ юм даа. 1936 онһоо
эхилжэ сценэ дээрнэ жүжэгүүд
табигдаг болоо һэн.

Театрай бин боложо эхилһэн
туруушын саһаа хойшо мүн на-
циональна драматургийнмай хүг-
жэ эхилээ. Энэ хэрэгтэ дэлхэйн
ба оройдой түрүү, мун совет дра-
матургийн эрхим зоһолнууд һайн
нүлөө үзүүдэ юм. Тува хэдэн
дээрэ оршуулжа, Молдэрей «Тар-
түф», Эмшэнэй орондо эмшэнэ,
Шиллерай «Муу мэхэ ба инат ду-
ран», Гольдонин «Хондлын гэр-
рай ээһн эхэнэр», Гоголин «Ре-
визор» болон Островскиин, Горь-
киин, Погодиной жүжэгүүдэ та-
бийһан байнаби. Гадна Совет оро-
нойнтоо бусад яһатанай уран зо-
хөһшодой жүжэгүүдэ олоор гүй-
сэдөөбди. Жэшээ болгон хэлээ
һаа, Ч. Айтматовай «Улахан
пулааттай басагаһамни», Ц. Шаг-
жинай «Будамшуу» ба «Сүндүү-
тэй шүдхэр», М. Каримай «На-
рын хиртэхэ һүни», Т. Гизотын
«Нархханууд» гэгһэн жүжэгүүд-
най Тувын республикын хара-
шата айтхатарар һайшааһаа.

Манай Тувын уран зоһолшод
С. Тока гэгһын «Донгур-оол»,
В. Кок-оол гэгһын «Хайран-
бот», О. Саган-оол гэгһын «На-
һандаа хүрбэ», С. Пүрбү гэг-
һын «Шуһан зурга» болон бусад
жүжэгүүд мун лэ эрхим спек-
такльнуудайманай тоодо оролог юм.

Мүнөө үзэ Тувын гүрэнэй
драматургай сценэ дээрэ «Хай-
ран-бот» гэжэ манай үндүнэн яһа-
най жүжэгһөө гадна, совет дра-
матургнууд Леонов, Ванюшин,
Яйдёнов ба американ драма-
тургнууд Натон, Дуглас гэгһи-
лэй жүжэгүүд табигдажа байһанбди.
Гадна М. Шатровай «Револлю-
циин нэрээр», В. Кок-оол гэг-
һын «Эхэ нүхсэлэй эхин»,
Шекспирэй «Ромео ба Джульетта»
гэгһэн жүжэгүүд табигдаха юм.

Үндүнэн яһанай театртый бо-
лоһоор эхэ мэргэжэлтэй, бэлиг
түгэлдэр артистнаар олоһорһон
байнабди. Жэшэһин, Тувын АССР-
эй арадай артист Олег Намчары
лурдануу. Энэ хүн театрт 29
жэлэй туршда хүдэлхэ зуураа,
олон ондоо ролуудыа гүй-
сэдхэһэн байна.

Богонихоноор хэлэхэдэ, манай
театр нимэ амжалтатый яһана.
Тинмэһэһэн лэ харгалшадый ма-
най театры «бэлигэй далай юм
даа» гэжэ нэрлэдэг фотой.

Карамис МУНЗУК,
РСФСР-эй габьяата ба
Тувын АССР-эй арадай
артистка.

ШЭНЭ ЗҮЖЭГ

Буряадын Хоца Намсаревтай нэрэмжэтэ драмын театрай артистнар И. Цыренниковай «Чингис Сайнов» гэжэ хоёр үйлэтэй зургаан үзэгдэлтэй шэнэ зүжэг нилсэл хотынгоо ажалалта хариулжа эхилэе. Буряадай АССР-эй искусствануудай габьяата ажал абуулагша Ф. С. Сахилов найруулан табыа. Режиссёрын Буряадай АССР-эй габьяата артист И. П. Нурбуев.

Автор мүнөө үеын врачнарай ажабайдал, ажал хүлээнэри, хүнүүдэй хоорондох харилсаан тухай энэ зүжэг соогоо хуоражэ үгсэ оролдоно байна. Аймагай болонийн главна врач, залуу хирург Чингис Сайнов (артист М. Жапхандаев) шитагайнгаа байгаалин ариун тунгалаг, энэ тообогүй хүнэй бэеин элүүр энх оайхын түлөө тэмсэнэ. ТЭЦ-эй директор Мухор (Буряадай АССР-эй габьяата артист И. М. Иванов) лажэ абанан ажалдаа албан хойроогоо хандажа, агаарыс бузарлана, энэ тооно сөөрлөхө ямаршэ түхээрэлгүйгөөр ТЭЦ ашагалгада үгсэ оролдоно. Чингис тухай едою худал хуурмаг, хардахан үгс хүүр тараана. Арсаалан басаган Гарада (Буряадай АССР-эй габьяата артистка Н. П. Шардарова) үеын сэдхэлхээ дурлахан Чингистэ атаархан жүтөөрхөн имигисэкомкой түрүүлэгшын оролсно Долонгой (Буряадай АССР-эй габьяата артист И. П. Нурбуев) Мухор үгсэ нэгэдэн хамтаржа, үеын сахэ ябалдалтай Чингисэй урданаа боложо, тэмсэл явуулна.

Игэжэ зүжэгэй үйлэ хэрэг хуужэжэ, хүнүүдэй хоорондо шанга зурилдоон олоно. Эсэсэй эсэстэ Чингис Сайновай үеын зүб оайнаниин элиржэ, үеын хэрэг илан манлана.

Үнгрэгшэ амаралтын үдэр премьерэн болобо. Энэ дүжэгтэ харгалшад хаалунаар утгаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Театрай зал хүн зоноор дүүрэнхэй, хирэ-хирэ болоод лэ алыга ташалган норьшэнэ. Саашалаашэ энэ ажалалтань бүтхалгүй бээ гэжэ найданади.

Б. НАМДЫКОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Аймагай болонийн главна врач, хирург Чингис Сайнов (артист М. Жапхандаев). 2. Долгор (Р.Ф.СР-эй габьяата артистка Ю. П. Шангина), санитарна врач Гончик (Буряадай АССР-эй габьяата артист С. Б. Рабсалов).

А. МАНТАЕВАН фото

БИАТЛОНООР ЭХИЛБЭ

Үнгрэгшэ амаралтын үдэр Улаан-Удэ хотыннай үзэсхэдэн байхан газар Дээдэ Онгостой шадархи ой соо бугай абган замхангай. Энэмнай мэргэн буудалга-санашад үбэлэй IV спартакиадыс нээжэ, республикын түрүү хүрээлэнгийн түлөө эршэ-тэйгээр мурсысэжэ эхилэе. Биатлонор мурсысөөн манай республикада үнгрэгшэдэ болдоноор элээн жэл болобо.

Мурсысөөн эхилжэ, судьягай тохёо доро нюргандаа буу үргэлэжэ санашад хойно хойноо сланхан харгыгаар шүүмэйлдан гаралда. Эдэнэр спортын байн дурайн «Спартак», «Урожай», «Труда», «Локомотив» (түмэр заммайхи), «Локомотив» (ДВРЗ), «Буревестник» бүлгэмүүдэй суглуудаламал комангануудай 38 санашад 20 километр зайла: ана мана урилдагд. Хэнийньшэ илад мэдэгдэнгүй ха юм. Хорин километрийг зай соо 4 удаа буудалга хэжэ, 20 нөмбө хинтэ алдангүйгээр буудаха гэжэ тэмцэшэ амар бэшэ.

«Динамо» бүлгэмэй комангануудын Григорий Коротков хамгаана түрүүн гүйжэ ерэе. Улаа хараалан бусад санашад ерээл. Мурсысөөнэй дүнгүүдтэ гаргалхад, Григорий Коротков («Динамо») — 1 час 42 минута 40 секунда сагтайаар түрүү буудалга хэжэ, республикын чемпионий нэрэ зэргэдэ хүртбэ. Хоёрдохи

хуурида чемпионхоо нэгэ минутта гээгдэн Игорь Миньев «Локомотив» түмэр заммайхи), гурбадахида—Иван Пригода—1 час 46 мин. 14 секунда сагтай эзэлхэн байна.

Суглуулагамал комангануудай хундааа нэгэдэхэй буури «Спартак», хоёрдохи, гурбадахи бууринууде бусад команганууд эзэлэе.

Биатлонор урилдаан 7,5 минуттай зайла мурсысөөнэй хоёрдохи үдэтэ үнгрэгшэдэе. Спортын байн дурайн бүлгэмүүдэй суглуудаламал команганууд дүрбэн гэршүүд эстафетэ дамжуулгала хабаадсаа. Игэжэ эгээл

түрүүн биатлонист Фомин Феликс хуури ерөөб. Нэгэдэхэй хуури биатлон-эстафетэ мүн лэ (Попов, Евдокимо, Пригода, Фомин) эзэлбэ. Хоёрдохи, гурбадахи бууринууд «Спартак», «Буревестник» бүлгэмүүдэй команганууд эзэлэе, энэ мурсысөөнэ эрхилэе.

Хоёр үдэрэй дүнгүүдээр үбэлэй Спартакиадын биатлон мурсысөөгөөр «Спартак» бүлгэмэй хид нэгэдэхэй хуурида, «Труда» бүлгэмэйхид гурбадахи бүтм эзэлбэ.

В. ЛЫГДЕНОВ, манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Үнгрэгшэ жэлэй чемпион Павел Лавтев Василин Попов харуулагдана.

Урилдаанай үелэ. 2. Буудаха газартаа бултангаа түрүүлэн ершэн Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

ҮНДЭР СЭГНЭЛТЭ

ДЕЛИ. (ТАСС). «Экономическа гээгдэлхэ гаралга—манай зорилто болно. Энэ хэрэгтэ бэсүүдхын тула Советскэ Союзай правительстванаа аралдаа тулалмажа абанади, харилсаа холбоо хэблэди. Энэ харилсаа холбоогоо үндэрөө сэгнэбди.»— гэжэ Индия хэлбэлсэн гарадаг «Страна Советов» гэжэ журналда Индийн премьер министр Индира Гандин элбэгшэн амаралтын бөшөг соо хэлэгдэнэ.

Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондохой экономическа, техническа харилсаа холбоон тухай түрүүлхэн хэлсэгдэн гар табидалаар 15 жэлэй сэйтой дашарамдуулан, Индийн национальна экономико өмхидхэхэ, бэхи-жүүлжэ хэрэгтэ Совет оройнэй экономическа тулалмажыс Индира Ганди үгсөөр сэгнэбэ. «Манай ороонуудай хоорондохой хани барисаанай улам сэдхэжэ байхандань отитаноб»,— гэжэ амаралтын бөшөг соо тэмэглэгдэнэ.

Мэргэжэлтэд олоор бэлдэгдэнэ

ГАВАНА. (ТАСС). Гаванын национальна университет бүлэг врачнууде бэлдэжэ гаргаба. Университеттэ түргэжэн 640 залуу мэргэжэлтэ медицинан хүлээнэригшэдээр илангала дутагдаг оройнэй хүдөө районнуудта ошожо ажаллахын тула элбэгдэнэ.

Совет врачнууд Бурундида тулална

БУЖУМБУРА. (ТАСС)-ай корреспондент В. Евсеев нэгэжэ дамжуулба: 1969 оной июль сарта 8 врач Бурундийн республикын госпитальнууд соо ажаллажа өхилхэн юм. Энэ үе соо тэдэнэр оройнэй 72 мянган хүндэ медицинскэ тулалмажа үзүүлэе. Буйбешев хотын кардиолог В. Н. Фатехов, арбанай үбшөн эмшэдэр мэргэжэлтэй А. М. Малышев (Москва шадарай) гэшэдэй үгсээгээр харгалжын хүлээнэрин түсөө табидалан байгаа.

Офицерүүдэй түрүүшын хүргуули

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Конган Арадай национальна армийн (КННА) офицерүүдтэ бэлдэжэ, хургаха түб Браззавиль хото шадархи Мансиму гэжэ нутагта нэгэдэе. Энэнь Конган Арадай Республикын офицерүүдэй

Эрид буруушаал мэдүүлбэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Вьетнамдахи дажэ Вьетнамтай тухал шэнжэтэй бохочо» гэдэг президент Никсоний политика дэлхэйн энэ райондохой худалдан оршон байдалдашэ США-гай политическа ба экономика зон-

Джамаат тулалдан болобо

БАРАЧИ. (ТАСС). «Джамаате ислам» гэжэ баруунай үзэл баримтгалдаг шажан шүтэгшдэй партиин январин 18-да өмхидхэн, өлөной хабаадлагатай митинг дээрэ энэ партиин ажал абуулыс буруушаадаг хүн зоной ба тус партине хамгаалдаг отряднуудай хоорондо тулалдаан бо-

ХИЛЫН СААНАНАА

ИСПАНИДА ЗАБАСТОВКЫН ХҮДЭЛӨӨН УЛАМ ШАНГАРНА

ПАРИЖ. (ТАСС)-ай корреспондент А. Красиков игэжэ дамжуулба: Испанида дэлгэрэн забастовко үбэлэй найман жэлэй турша соохи эгээл хүсэгтэй, өлөной хабаадлагатай хүдэлөөн болно. Испанида агтанан мэдээлүүдтэ үндэс болгон, Франциин нилсэлэй политическа шэнжэлэгшэд нимэ тошолол хэбэ.

Шэнжэлэгшэдэй ханамжаар, Испаниин өлөн мянган ажалалтай хабаадлагатай социальна тулалдаанууд ангийн шилжэлэй талараа 1962 оной тэмсэлдэл ади шанга тулалдаанууд болохоор хүлээгдэнэ.

«Обрегосо» (Баскинуудай мятга) компаниин гурба мянша шахуу металлнууд 1969 оной ноябрьда ажалалтай хүсэр хүндэ байдалта эсэргүүгэн, ажал хүлээнэриг зогсоогтоор

У Тан Лагосто ерээбэ

ЛАГОС. (ТАСС). ООН-ой генеральна секретарь У Тан январин 18-да Абиджанга Лагосто ерөөб. Африкын ороонуудаар аяншалжа ялхан У Тан Ингеридэхи граждэн дайнай дүүрэнхэй дашарамдуулан, Лагосто хүрээжэ гэжэ шилдэнэ байна. ООН-ой генеральна секретарь Ингеридэ Фидеральна правительствын толгойлогшо Якубу Говонтой уулзаха юм.

ХАРХИС ЗАСАГААРХИДА ТУАЛНА

ЛОНДОН. (ТАСС). Национально-судлооралтын хүдэлөөн дарихын тула Дутын Зүүн зүгэн ба Африкын хэдэ хэдэн ороонуудай феодальна засагаархидта Англи хүлээншэжэ элбэгдэнэ. «Санди таймс» гэжэ Лондонгай гэсэтэ энээн тухай бэшэбэ. Англиин армийн полковник Д. Стерлинг гэшын худалбарилдаг «Уотчрод лимитед» гэжэ «бээ даанхай худалдаа наймаанай компани» зүгшэ хүлээншэжэ элбэгшэ тухай дурдалх оруулагддаг юм гээд гэсэтэ бэшэбэ.

Тус фирме тэдэ элбэгшэн хүнүүдтэ «тушаалалтае хамгаалда» хэрэгтэ хэрэглэхэ гэдэна, «хүйдхэл хэжэ, революцида эсэргүү ямаршэ ябуула хэжэ мэрэгжэлтэдэ» боложо шадалаа хэдрүүд гэдэ, тэдэнхэй хамта элбэгшэдэгэ сонсохолнууд соогоо заана.

США-дахи тон бэрхэтэй асуудал

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «1972 он хүртээр гэр байрануудай дутагдажа шуудла политическэ удаа шанартай хэрэг болохо хаш»,— гэжэ «Форчун» журнал бэшэбэ. Гэр байранууде бариха хэрэгтэй хүсэр байдалыс шэнжэлжэ зуураа, США-да гэр байрынь кризис ойрогтоо байна гэжэ журнал сооголно.

Нимэ байдал тохоболдуулан шартаганууде тодорхойлодоон, орой дотор мүнэнэй үнэ сэнгэй уналга гэр байра барилдага эхээр нүгөөлөө

Кандидат-коммунистын илалта

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин Коммунист партиин кандидат Морис Бюргейер Барак-ле-бэн хотодо (Эр департамент) январин 18-да болон муниципальна хүнгалтаар дилонхи олонхийн дуу абажа, илалта туйлаба. «Юманите» гэсэтэ мэдээсээнэй ёноор, француз коммунист эрүүнэй үзэл баримтгалда нэгэдэмэл хүсэнүүдэй кандидат байгаа.

Франциин нүүрхшэд забастовко хэнэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Ларжаньеретехи (Ардеш гэжэ департамент) тулга малтадаг хүдэлээршэд январин 15-да өхилхэн забастовкоо үргэлжээлүүлсэр. Тэдэнэр ажаллаха арга боломжо найжаруула эрилтэ табиана. Ардеш департаментын предприинтуудта забастовко хэнэн нүүрхшэдтэ туйлахди тула мүнэн суглуудлагдажа байна.

Национальна обороны совет байгуулагдаба

ТРИПОЛИ. (ТАСС). ЛНА агентствын мэдээсээнэй ёноор, Ливийн Араб Республикын Революционне совет Национальна обороны совет байгуулаха тухай указ гаргаба. Революционне советэй Түрүүлэгшэ, Ливийн Эзбэгтэ хүсэнүүдэй ахмад командлагша Муамар Каддафи советэй түрүүлэгшэ болоо.

ОАР-ай ЗЕНИТЧИГҮҮДЭЙ АМЖАЛТА

КАИР. (ТАСС). ОАР-ай зенитчи-гүүд «Скайлок» тухэлэй Израилин нэгэ самолёт январин 18-да унагаага. Хоёрдохинь гэмтээгдэе. ОАР-ай Эзбэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшын мэдээсээнэй ёноор, Израилин бүлэг самолётууд Суэцкэ канал шадархи Лабата нуургаа урагшла, мүн Шалюф, Гилейф районууд ша-

ХАРХИС ЗАСАГААРХИДА ТУАЛНА

Газетын бэшэнхэй ёноор, полковник Стерлингтэй худалбарилдаг фирме хүнүүдтэ имэ зорилгоор элбэгшэ хэрэгтэ болгоомжтойгоор ханддаг. Тэрэ, жэлжээлхэдэ, «баруун ороонуудта дуралгүйшэ» правительствануудай захил абадаггүй юм.

Буу эбсэг зөөлгөөр тухсай мэргэжэлтэй болон компануудтай энэ фирмын нягта харилсаа холбоотой байдалыс элгэ. Газетын мэдээнэй ёноор, полковник Стерлингтэй ханинарай нэгөнгийн 160 миллион шахуу фунт стерлингээр Саудовско Аравда сэрэгтэй самолётууд болон ракетэнүүдтэ худалдаха хэлсэндэ гар табиан «Чант Инвестментс» гэжэ компаниин түрүүлэгшэ байна.

ХАРХИС ЗАСАГААРХИДА ТУАЛНА

Газетын бэшэнхэй ёноор, полковник Стерлингтэй худалбарилдаг фирме хүнүүдтэ имэ зорилгоор элбэгшэ хэрэгтэ болгоомжтойгоор ханддаг. Тэрэ, жэлжээлхэдэ, «баруун ороонуудта дуралгүйшэ» правительствануудай захил абадаггүй юм.

Буу эбсэг зөөлгөөр тухсай мэргэжэлтэй болон компануудтай энэ фирмын нягта харилсаа холбоотой байдалыс элгэ. Газетын мэдээнэй ёноор, полковник Стерлингтэй ханинарай нэгөнгийн 160 миллион шахуу фунт стерлингээр Саудовско Аравда сэрэгтэй самолётууд болон ракетэнүүдтэ худалдаха хэлсэндэ гар табиан «Чант Инвестментс» гэжэ компаниин түрүүлэгшэ байна.

ХАРХИС ЗАСАГААРХИДА ТУАЛНА

Газетын бэшэнхэй ёноор, полковник Стерлингтэй худалбарилдаг фирме хүнүүдтэ имэ зорилгоор элбэгшэ хэрэгтэ болгоомжтойгоор ханддаг. Тэрэ, жэлжээлхэдэ, «баруун ороонуудта дуралгүйшэ» правительствануудай захил абадаггүй юм.

ФУТБОЛ

ХОЁРДОХИ ГРУППАДА 66 КОМАНДА

1970—1972 онуудта футболор СССР-эй түрүү буурин эзэлхын түлөө нааданууде үнгрэгшэ тухай СССР-эй Министринуудэй Советэй дэргэдэхэй физкультура болон спортын хэрэг эрхилжэ Комитеттэй тогтоолтой зохилуудан, 1969 оной наадануудта эзэлхэн бууриунуудын хараада абалсан, хоёрдохой группын «А» классай мурсысөөнүүдтэ доро дурсагдахан команганууде оруулаха гэжэ СССР-эй футболлой федераци шийдэхэбэ.

НЭГЭДЭХИ ЗОНА

«Атомобилист» (Житомир), «Звезда» (Кировград), «Металлург» (Запорожье), «Таврия» (Симферополь), «Буковина» (Черновцы), «Строитель» (Полтава), «Балтика» (Калининград), «Локомотив» (Херсон), «Судостроитель» (Николаев), СКА (Львов), «Спартак» (Брест), «Неман» (Гродно), «Авангард» (Тернополь), «Кривбасс» (Кривой Рог), «Азовец» (Жданов), СКА (Одесса), «Днепр» (Чернигов), «Шахтер» (Донецк), «Спартак» (Ивано-Франковск), «Гомсельмаш» (Гомель), «Шахтер» (Горловка), «Спартак» (Сумы).

ХОЁРДОХИ ЗОНА

«Металлург» (Тула), «Шинник» (Ярославль), «Волга» (Горький), «Металлург» (Липецк), «Динамо» (Ватуми), «Динамо» (Махачкала), «Волга» (Калинин), «Торпедо» (Таганрог), «Динамо» (Ставрополь), «Динамо» (Брянск), «Автомобилист» (Нальчик), «Динамо» (Кировавад), «Трактор» (Волгоград), «Полаз» (Сумгаит), «Труд» (Воронеж), «Спартак» (Белгород), «Машук» (Пятигорск), «Локомотив» (Калуга), «Ширак» (Ленинград), «Дружба» (Майкоп), «Дила» (Гори), «Сатурн» (Рыбинск).

ГУРБАДАХИ ЗОНА

«Сокол» (Саратов), «Кузбасс» (Кемерово), «Аэрофлот» (Иркутск), «Нефтяник» (Фергана), «Томск» (Томск), «Спартак» (Йошкар-Ола), «Политотдел» (Ташкентин область), «Восток» (Усть-Каменогорск), «Селенга» (Улан-Удэ), «Иртыш» (Омск), СКА (Чита), «Локомотив» (Челябинск), «Луч» (Владивосток), «Рассвет» (Красноярск), «Зенит» (Ижевск), «Звезда» (Пермь), «Строитель» (Уфа), «Волга» (Ульяновск), «Динамо» (Варнаул), «Трактор» (Ташкент), «Металлург» (Чимкент), «Торпедо» (Тольятти).

ХОНИНОЙ ШҮЛЭН

Хонинной мяха жэжэжэн ялантайгаар хэршээд, тогсон соогоо хэбэнэ.

САГАН УЛАРИЛ

Улаан-Удын авиаместанциин мэдээсээнэй ёноор, мүнөөдөр республика доторнай бага ээргэ үзүлтэйниг байха, зарим нутагуудта сайан орохо. Баруун зүгшөө худал ханаар халхила. Хойто аймагуудта 17—22, бусад нутагуудта 13—18, Улаан-Удэдэ хүннидэе 25—27, үдэршын 15—17 градус болохо.

ХОНИНОЙ ШҮЛЭН

Хонинной мяха жэжэжэн ялантайгаар хэршээд, тогсон соогоо хэбэнэ.

САГАН УЛАРИЛ

Улаан-Удын авиаместанциин мэдээсээнэй ёноор, мүнөөдөр республика доторнай бага ээргэ үзүлтэйниг байха, зарим нутагуудта сайан орохо. Баруун зүгшөө худал ханаар халхила. Хойто аймагуудта 17—22, бусад нутагуудта 13—18, Улаан-Удэдэ хүннидэе 25—27, үдэршын 15—17 градус болохо.

СПАРТАКИАДЫН МУРЫСӨӨНҮҮД

РСФСР-эй арадуудан үбэлэй спартакиадын мурсысөөнүүд улам үргэдхэгдэжэ, хурдан түргөөр ябуулагдажа байна. Россин Федерациин автономито республиканууд болон хизаар, областнүүдтэй холхоз, совхозуудта, предприинтууд болон буурилан газаруудууд, хото, хүдөө нутагуудаар—хаа хаангай болон мянган хүнүүдэй хабаадлагатай спортын элбэг түрлэ мурсысөөнүүд үнгрэгшэдэ. Эдэ мурсысөөнүүдтэ эрхил спорстенүүд тодоруудлан, РСФСР-эй зонын ехэ наадануудта өөбэднүүд орон нотагай нэрэ хүндые хамгаалхаар түлөөлэгдэнэ.

Улаан аха дүү республикануудай команганууд бабал хорондоттэ ябуулжа, бээ эзэжэ байна. Эдэнэр Бүхрөссөө спартакиадын түгсэхэлэй нааданда хабаадалсаха урлалтан юм.

УРАЛАЙ ШЭЛЫН НЭГЭ ХОТОДО

Каменск-Уральский хотодо Ураалай алюминево завод бин. Энэ заводой электризиано цехтэй хүдэлээршэд Каменск-Уральский—Ульяновск—Каменск-Уральский гэжэн маршруттаар түрүүлшэг хэдэн зуугаад километрэй санын аяншал хэбэн байна Энэ цехтэй коллектив мүнөө үбэлэй үдэтэ нинтэ дээрэ 3.000 километр утгай аяншал хэжэ гэжэ шийдэнхэй байха юм.

Каменск-Уральскийн спартакиадын үдэ эмхидхэхээр хараалан хэмжээнүүдтэ тон һонин, элдэб янзын нааданууд оруулагданхай. Эндэхой олон завод, хургуулинууд түрүүлшэг мурсысөөнүүдтэ үнгрэгшэбэ. Тус хотодо болон һонин нааданда санашад 90 команда мурсысээн байна.

ГҮРҮҮШЫН ЛАУРЕАДУУД

Холын хойто зүгэй Голы Чукоткын саһатай, уужам дайда нутагуудаар РСФСР-эй арадуудай үбэлэй спартакиадын мурсысөөнүүд үргэн дэлгэсэстэйгээр ябуулагдана. Үбэлэй ханинама хүйтэнэй хаһа энэ эрхтэ эхилжэ, ноябрь һарын эхээр санашад областной мурсысөөнүүдтэ үнгрэгшэ арга боломжонууде олгонон юм. Магадана болон спартакиадын наадануудай түрүүлшын

ТУБАТАЙ ЗУБШЭЛ

УһАН ШҮЛЭН
Мяхаа зада угаагаад, түрүүлшэ шанта гал дээрэ табижэ. Зүтөөр уһан шүтэнгөөнөө бусалга эхилжээшэ ади хөөшнөө дамажа хаягты. Галаа бага болтоод, мяханайгаа болотор адиалан бусалга хэрэгтэй. Тингэбд уһан шүтэн амтатай, хангалтай болохо.

ХОНИНОЙ ШҮЛЭН

Хонинной мяха жэжэжэн ялантайгаар хэршээд, тогсон соогоо хэбэнэ.

САГАН УЛАРИЛ

Улаан-Удын авиаместанциин мэдээсээнэй ёноор, мүнөөдөр республика доторнай бага ээргэ үзүлтэйниг байха, зарим нутагуудта сайан орохо. Баруун зүгшөө худал ханаар халхила. Хойто аймагуудта 17—22, бусад нутагуудта 13—18, Улаан-Удэдэ хүннидэе 25—27, үдэршын 15—17 градус болохо.

ХОНИНОЙ ШҮЛЭН

Хонинной мяха жэжэжэн ялантайгаар хэршээд, тогсон соогоо хэбэнэ.

САГАН УЛАРИЛ

Улаан-Удын авиаместанциин мэдээсээнэй ёноор, мүнөөдөр республика доторнай бага ээргэ үзүлтэйниг байха, зарим нутагуудта сайан орохо. Баруун зүгшөө худал ханаар халхила. Хойто аймагуудта 17—22, бусад нутагуудта 13—18, Улаан-Удэдэ хүннидэе 25—27, үдэршын 15—17 градус болохо.

Манай адрес, телефонунуд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редакторы—34-54, приемная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделе: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-38, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информация—34-05, общественная приемная—56-62, машинное бюро—57-63; фотолаборатория—35-61.